

Motion till riksdagen 2021/22:4627

av **Larry Söder m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:198 Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om automatisk utbetalning av skadestånd till brottsoffer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även skadestånd som tillkommer gäldenären med anledning av personskada, frihetsberövande, falskt åtal, ärekränkning eller annat sådant ska kunna utmätas och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

I propositionen lämnas förslag för att stärka brottsoffers rätt till skadestånd och möjlighet att få ut sådan ersättning. Regeringen föreslår att kränkingsersättningen till brottsoffer ska höjas och att rätten till kränkingsersättning för poliser och andra yrkesgrupper med särskild beredskap ska utvidgas. Efterlevande anhörigas rätt till ideellt skadestånd ska också stärkas. Regeringen föreslår även att det ska bli lättare att utmäta medel hos gärningsmän och att fordringar som avser skadestånd på grund av brott ska ges företräde framför oprioriterade fordringar vid löneutmätning. Bakgrunden till propositionen är bl.a. flera tillkännagivanden i riksdagen.

Sätt brottsoffret i fokus

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag men anser att ytterligare åtgärder behövs. För oss är det viktigt att hela rättskedjan genomsyras av ett tydligt brottsofferperspektiv där brottsdrabbade får ökad uppmärksamhet. Den som faller offer för brott ska kunna förvänta sig det stöd och den upprättelse som de har rätt till, från första kontakt med polisen, genom rättsprocesser och även efteråt. Detta innefattar ett respekt-

fullt och korrekt bemötande av de aktörer som kommer i kontakt med brottsoffret samt upprättelse genom att rättsväsendet gör sitt yttersta för att klargöra skuldfrågan, utdöma rättvisa straff och skadestånd betalas ut.

Automatisk utbetalning av skadestånd

För att värna brottsoffret krävs en förändrad ordning för hur utdömda skadestånd betalas ut. Den nuvarande ordningen innebär att brottsoffret själv måste kräva in det utdömda skadeståndsbeloppet av gärningsmannen. Brottsoffret får hjälp av Kronofogden, men det kan också sluta med att brottsoffret själv behöver vända sig till sitt försäkringsbolag eller ansöka om brottskadeersättning hos Brottsoffermyndigheten. Det är ett förfarande som är krävande och tar lång tid, särskilt när gärningsmannen inte samarbetar.

Kristdemokraterna anser inte att det är rimligt att brottsoffret själv ska tvingas ägna både tid och kraft åt att kräva in sitt skadestånd. Det är en process som är förenad med obehag för brottsoffret som återigen måste förklara sig och vädja till den person som åsamkat skada från första början. Dessutom är det en process som inte ens garanterar att brottsoffret faktiskt får den ersättning som utdömts. Om vi vill göra verklighet av propositionens syfte att stärka brottsoffrets rätt till skadestånd och möjlighet att få ut sådan ersättning måste denna börda i stället läggas på staten.

Kristdemokraterna föreslår därför att skadestandsreglerna ska ändras så att staten betalar ut skadestånd direkt till brottsoffret efter en lagakraftvunnen dom. Det blir sedan staten som i sin tur får kräva in pengarna i stället för att denna börda läggs på brottsoffret. På så sätt kan vi värna brottsoffret och förkorta vägen fram till en skadeståndsutbetalning.

Alla skadestånd som tillkommer gäldenär ska kunna utmätas

I flera uppmärksammade fall har gärningsmän till grova brott själva fått skadestånd som inte kunnat utmätas. Regeringens proposition åtgärdar detta i del men inte i tillräcklig omfattning. Vi menar att den som begått ett brott måste prioritera att betala sin skuld till samhället, både genom påföljder och genom skadestånd. Att en gärningsman själv blir utsatt för personskada, falskt åtal eller ärekränkning är ingen tröst för vare sig brottsoffer eller efterlevande. Dessa har en kompromisslös rätt till skadestånd. Kristdemokraterna föreslår därför att alla skadestånd ska kunna utmätas till förmån för brottsoffren och deras efterlevande.

Larry Söder (KD)

Camilla Brodin (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)